

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOL GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
LEANDRE BASANTA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

REIVINDICACIÓ DE L'OBRA DE
L'ESCRITOR AGUSTÍ BARTRA

D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor

AL PEU DEL CANÓ

Oli i
premsa

Deixeu que s'acostin

En un famós poema Salvador Espriu expressava el seu desig d'anar-se'n cap al nord d'Europa per fugir del seu país i poder trobar una vida i un entorn col·lectiu millors. A vegades, però, no cal seguir la consigna del gran Espriu, perquè podem trobar llocs a Barcelona que ens permeten recuperar la confiança en el país. I un d'aquests llocs és l'Espai Escènic Joan Brossa, que tots coneixem simplement com *el Brossa*, de tant repetir el nom. Amb la seva activitat, dins i fora del seu local, fan de Barcelona un lloc més alegre, obert, conscient, culte i segur.

EL TRIO QUE ESTÀ AL CAPD'AVANT, el trio Bonnín-Dufrenoy-Julve, ho acaba de tornar a demostrar amb una proposta arriscada com a element vertebrador de la sisena edició del BarriBrossa: una reivindicació de l'obra d'Agustí Bartra arran del centenari del naixement de l'autor, mig oblidat, mig marginat. El trio director va deixar en mans de Lluís Solà, el pare de la idea de l'homenatge, el disseny i la coordinació del programa de sis actes, un per a cada dia del festival, on es mostrava l'obra de Bartra en totes les seves facetes (poesia, narrativa i teatre), comptant amb la intervenció de directors/es d'escena, actors i actrius, i presentadors de primera, a través de diversos formats, com les lectures dramatitzades, els recitals poètics i les lectures comentades.

VA SER UNA SETMANA D'ACTIVITATS D'AQUELLES que t'emocionen per la seva llibertat estètica i la seva qualitat artística, et deixen una empremta i et demostren que aquest país podria ser ben diferent. Amb aquesta decidida aposta per l'extraordinària obra d'Agustí Bartra, el BarriBrossa ha donat una lliçó d'independència i d'autèntic interès en la cultura, un exemple que hauria de multiplicar-se en el futur immediat.

LLUÍS SOLÀ I L'ESPAI BROSSA HAN TINGUT la terrible gosadia de demostrar, de manera incontestable, la magnitud de l'obra de Bartra en vers i en prosa. I ho han fet amb una senzillesa i una contundència remarcables. La fórmula era infal·libre: posar l'obra de Bartra dalt de l'escenari en les millors condicions possibles i deixar simplement que el seu públic natural s'hi acostés lliurement. Puc donar fe que la cosa ha funcionat, perquè, si he de dir la veritat, no sabia on mirar, si els actors o el públic, ja que les cares d'atenció i plaer dels espectadors eren tot un espectacle en paral·lel. Deixar que la gent s'acosti de manera natural i lliure als textos dels grans autors del país en les millors condicions possibles és un camí a seguir i a imitar una vegada i una altra fins que es converteixi en segona natura. I, a més, l'èxit d'aquestes iniciatives és una acusació llançada directament contra el món cultural, les editorials, les universitats, les associacions i les institucions del govern que han permès que autors de la talla de Bartra siguin objectes de marginació i oblit.

EN EL CAS DE BARTRA LA MARGINACIÓ I L'OBLLIT tenen causes diverses i profundes. En primer lloc citaria l'excés d'interferències biogràfiques falses que en el fons no ens ajuden gens a com-

CARME PERIS

“La proposta del BarriBrossa ens va permetre veure Bartra en tota la seva grandesa, sense cap llast. Literalment exemplar. Recuperem Bartra i molts més”

prendre la seva obra. Basats en experiències personals o indirectes, molts dels detractors de Bartra parlen de la seva suposada egolatria i arrogància, de la seva falta de sentit de la realitat i del seu messianisme excessiu, i un llarg etcètera, però una lectura atenta de la seva obra demostra que hi ha una gran distància entre la imatge negativa que fan circular alguns i les veritats profundes del que va escriure. És més, la imatge negativa correspon directament a una falta de lectura de l'obra de Bartra. Aquí també hem de parlar del problema de les misèries humanes de l'aversion natural de molts intel·lectuals catalans davant qualsevol manifestació de vitalisme i d'ambició artística.

UNA ALTRA QÜESTIÓ QUE PESA MOLT SOBRE L'OBRA de Bartra és l'obsessió actual amb actituds maximalistes que busquen, sobretot, la simplificació i l'elementalitat. Allò que Derrida denunciava com “la recerca desesperada de la unitat”. I en nom d'aquesta fal·lera els detractors de Bartra volen reduir la complexitat de la seva obra a quatre idees bàsiques, idees que, a més, li tiren en cara com a defectes.

I POTSER LA DARRERA DE LES CAUSES QUE expliquen la marginació i l'oblit de l'obra d'Agustí Bartra sigui, paradoxalment, l'excessiu localisme dels seus detractors. Volen enquadrar Bartra exclusivament dins dels paràmetres de la literatura d'aquí, i això no es pot fer, perquè l'autor es va formar fora de Catalunya i l'hem de veure en el marc de l'alta modernitat internacional a la qual es va acollir des de Mèxic i els Estats Units. Figura que els detractors de Bartra són gustadors d'Eliot i Beckett i Camus, però són incapaços de detectar-hi els vincles profunds.

LA PROPOSTA DEL BARRIBROSSA ens va permetre veure Agustí Bartra en tota la seva grandesa, sense cap llast. Literalment exemplar. Recuperem Bartra i molts més. No deixem que les limitacions d'algunes persones ben situades redueixin l'abast i l'impacte de la literatura d'un país.

Sebastià
Alzamora

Escriptor

Al final deuen tenir raó les veus ardides que denuncien que la premsa de combat i trinxera ha passat a millor vida. Fixin-se si no ho creuen en quina oportunitat van perdre l'altre dia els reporters que cobrien la roda de premsa del ministre de Sanitat i Consum, senyor Bernat Sòria. ¿Volen creure que el ministre va oferir-se a beure's allà mateix mitja ampolla d'oli de gira-sol si algú li'n proporcionava una i que ningú va tenir prevista l'avinentsa? Una vertadera llàstima: un periodista amb principis i pebrots, com es veu que ho eren tots en èpoques mítiques, n'hauria tingut a punt un parell de garrafes, perquè el ministre es veiés obligat a empassar-se les seves paraules, ben regades amb l'oli que divendres s'havia de retirar del mercat i dilluns ja era òptim per al consum. A més, s'ha perdut també l'ocasió de generar unes noves imatges que donessin la volta al món: primer la Chacón en plena arenga patriòtico-festiva davant les tropes, i després el senyor Sòria, científic reputat, bevent oli de gira-sol a galet, dues estampes que, juntes, definirien l'Espanya unida i diversa de Zapatero dos punt zero. Ho dic perquè la subtil significació de l'estampa de la Chacón em sembla que l'hem entesa, sobretot després de contemplar-la deu mil vegades, però la del Sòria és una pena que ens la perdéssim perquè jo diria que anava directament adreçada a catalans i altres perifèrics de mal viure: heu begut oli, xatos. Potser que el senyor ministre tingui la bondat de repetir la roda de premsa i ens regali la foto, perquè el missatge quedi ben clar.

Comenta l'article a
www.avui.cat/28950